

Za izboljšanje odkupnega sistema in preskrbe

Ze v mesecu maju smo poročali, da sta bila pri Ljudski skupščini FLRJ ustanovljena anketa odbora za proučitev stanja odkupov in preskrbe. Istočasno je Ljudska skupščina FLRJ predlagala ljudskim skupščinam republik, naj tudi same ustanove ankete odbore za proučitev teh vprašanj — z namenom izboljšanja odkupnega sistema in s tem v zvezi izboljšanja preskrbe delovnih ljudi.

Pri Ljudski skupščini LRS sta bila na osnovi odlokov z njenega zadnjega zasedanja že ustanovljena anketni odbor za preiskavo načina in stanja preskrbe in anketni odbor za preiskavo odkupnega sistema v LRS. Ta dva odbora sta že pričela z delom in sta tudi že ustanovila ustrezne komisije.

Kaj je naloga teh odborov oziroma komisij in kaj od njih pričakujemo?

Glede prvega anketnega odbora pravi odlok, da je njegova naloga, preiskati način in stanje zagotovljene preskrbe in preskrbe v ekonomijah mestnih in okrajnih ljudskih odborov, podjetij in zavodov, v delavsko uslužbenških, restavracijah in menzah, v bolnišnicah, zavetiščih, otroških jaslih, domovih igre in dela in šolskih kuhinj in preskrbe s prostim trgom. — Glede drugega pa pravi odlok, naj analizira dosedanje odkupni način in njegovo izvajanje v praksi — v cilju izboljšanja menjave blaga med vasio in mestom, izboljšanja preskrbe delovnih ljudi in napredka kmetijstva.

Cilj navedenih dveh odborov je torej, priti do ugotovitev, na podlagi katerih bo možno v večji meri zadovoljiti potrebe delovnega ljudstva po življenjsko potrebnih artiklih. Najbolje pa bo možno ugotoviti to stanje tako, da se pritegnejo k sodelovanju vsi organi in vsi ljudje, ki imajo posreden ali neposreden stik s preskrbo in odkupi: delovni kolektivni ozir. njih sindikalne podružnice, množične organizacije, odkupna mreža, kmetije, ki so zadoženi z obveznim oddajami itd.

Vidimo torej, da bo sodelovanje pri reševanju teh vprašanj zelo široko in množično, kar nam daje najboljšo jamstvo, da se bodo dosedanje napake od-

Ali sta res suša in žetev VZROK »SUŠI« NA LJUBLJANSKEM TRGU

Da ljubljanski trg s svojo funkcijo — oskrbeti potrošnike z zelenjavo, sadjem in krompirjem, v zadnjih tednih vsekakor ni uspel, so nam lahko v dokaz številne in dolge vrste potrošnikov. Ne samo to, da so dolge, temveč naše gospodinjne največkrat zmanj kakovosti na kilogram krompirja ali sadja. Ko pa v zadnjih dneh sem in tja le pripeljejo iz zadrug krompir, je to vse premalo.

In če tudi letos, ko bi prav za prav v teh tednih morali biti na glavnem trgu zelenjave, sadja in tudi krompirja dovolj, iščemo vzroke, zakaj teh artiklov ni dovolj, se izplača odgovorne ljudi za ljubljanski trg vprašati, kako je bilo v preteklih letih na ljubljanskem trgu.

Vsako se bo namreč dobro spomnjal, da postane vprašanje ljubljanskega trga najbolj pereče v pomladanskih in jesenskih tednih. Ze dobrih pet let pa izgleda, da se ljudje, ki so odgovorni, da je na ljubljanskem trgu dovolj rastlinskih živil, še niso dovolj naučili iz prejšnjih napak. Ze mnogo je bilo o napakah na ljubljanskem trgu napisane, Marsikdaj je bila kritika upravičena. Napake pa so ee, v še večji meri, ponovile tudi letos. No, danes je splošen odgovor, da krompirja ni, da zelenjave ni, da sadja ni zaradi suše in nagle žetve, ki vse kmete oziroma pridelovalce zaposli ter nimajo časa izkopavati krompirja in nabirati sadja. Priznamo: to drži le delno. Če so namreč pridelovalci pričeli žito, ki je zaradi vročega vremena predčasno dozorelo, žeti, je to pravilno. S tem pa se seveda dolžnost posameznih okrajev, kakor tudi kmetijskih delovnih zadrug, ki so dolžne pošiljati krompir za ljubljansko potrošništvo, ne spremeni. Tako bi na primer morali iz ptujskega okraja sprejeti že precej krompirja (po pogodbi je določenih 10 vagonov) za ljubljanski trg, poslali pa ga še niso prav nič. Pravijo tudi, da je iz Gorice izostal krompir, ker

jezik kot sredstvo za obvevanje, zamenjavo misli, kot stalno življenjsko potrebo, brez katere je nemogoče vskladiti skupne postopke ljudi v borbi proti prirodnim silam, v borbi za proizvodnjo nujnih materialnih dobrin, nemogoče doseči uspehe v proizvodni dejavnosti družbe in potemtakem nemogoč obstoj same družbene proizvodnje. V tem smislu je jezik kot sredstvo za obvevanje obenem tudi sredstvo za borbo in razvoj družbe. Stalin nato definira osnovni slovar, ki ee ne menja obenem z epohami, na osnovi katerega se jezik nadalje bogati, ter gramatiko, s pomočjo katere se veže besede v stavke in dobi jezik možnost, da oblikuje človeške misli v materialno jezično opno. Gramatični sistem jezika ee menja še počasneje kot osnovni slovar. »Potemtakem« pravi Stalin, »gramatični sistem jezika in njegov osnovni slovar — eta osnovi jezika, bistvo njegove specifičnosti.« Na podlagi tega zaključka Stalin razlaga trditev narodnega jezika in njegov silen odpor proti nasilni asimilaciji. Stabilnost jezika pojasnjuje ee stabilnost njegovega gramatičnega sistema in osnovnega slovarja.

Dalje pravi Stalin: »Iz tega izhaja, da se tako jezik, kakor tudi njegova struktura ne sme ocenjevati kot produkt kulture koli epoke. Struktura jezika in njegov gramatični sistem in osnovni slovar so produkti vrste epoh.« Ko ugotavlja nadalje razliko med razvojem jezika in razvojem predstave v družbi, pravi: »Pri tem se nahad od ene last-

nosti jezika na drugo ni odigraval z eksplozijo, z vidnim uničenjem starega in zgraditvijo novega, ampak s postopnim in trajnim zbiranjem elementov novega, nove strukture jezika, s postopnim izumiranjem elementov starega.«

Na ta način je Stalin obradnal z Marrovo teorijo stadijev in skritiziral obenem Lafargueov članek »Jezik in revolucija«, kjer je avtor trdil, da ee je ob francoski revoluciji 1789 do 1794 odigrala revolucija tudi v francoskem jeziku. Nato Stalin avtoritativno zaključuje:

»Marksezem smatra, da prehaja jezik od starih lastnosti k novim tako, da ee postopno zbirajo elementi novega in postopoma izumirajo elementi starega, ne pa z eksplozijami, z uničenjem obstoječega in ustvaritvijo novega jezika. Sploh je treba reči tovarišem, ki ee navdušujejo za eksplozije, da zakona prehoda iz starega v novo z eksplozijami ne moremo uporabiti ne samo za zgodovino razvoja jezika; ta zakon ni vedno uporabljen niti za druge družbene spremembe, ki ee nanašajo na osnovno ali nadstavbo. Ta zakon je obvezen za družbo, razdeljeno na sovražne razrede, nikakor pa ni obvezen za družbo, ki nima sovražnih razredov.«

To dvojco postavko Stalin ilustrira z likvidacijo buržoaznega gospodarskega sistema na vasi v Sovjetski zvezi in pravi:

»Ta preokret pa ni nastal z eksplozijo, to ee pravi, tako da bi strogolavili obstoječo oblast in ustvarili novo, mar-

V Tolminu se še niso zresnili Hrošč se ne zmeni za okrožnice

Na področju goriške oblasti se je hrošč že razširil v vse OLO-je. Najmočnejše se je razpasel v OLO Gorica in OLO Tolmin. To sta dva sosedna okraja, ki pa se po načinu izvajanja borbe proti koleradarju precej razlikujeta.

V okraju Gorica ne štedijo sil, da tega škodljivca povsod odkrijejo, ter da ga energično uničujejo vsak dan. Zavrgli so birokratski način poslovanja ter začeli dajati direktno pomoč nižjim organom oblasti, kakor tudi vsem ostalim, da se lahko temeljito seznanijo s problemi te težke in odgovorne naloge. Uspehi niso izostali, kvaliteta pregledov je boljša, pri pregledih sodeluje vedno več ljudstva. So sicer še pomanjkljivosti v organizaciji akcije in v popuščanju proti tistim, ki se pregledov ne udeležujejo, vendar tudi to bodo sedaj popravili.

V OLO Tolmin pa je situacija vedno slabša. Kljub temu, da imamo dosedaj že okuženih 19 KLO-jev, se niso zresnili ob vprašanju, kaj bo potem, ko pri njih ne bo več krompirja. Na okraju imajo sicer okrajno vodstvo, katerega pa KLO-ji čutijo le po okrožnicah. Množični pregledi, za katere je izdalo Ministrstvo za kmetijstvo »celoletni časovni plan, ee v Tolminu vršijo brez vsake pomoči, evidence in kontrole iz OLO-ja. Množični pregled, ki bo v nedeljo 9. julija, je izredne važnosti zato, ker ee že pojavljati prvi letošnji rod hroščev, to ee pravi tiste ličinke, ki so nam ušle v zemljo, sedaj že prihajajo v obliki hroščev na dan. Okrajni štab v Tolminu pa do 5. t. l. za pregled ni napravil ničesar, kljub temu, da je imel od Komisije državne kontrole LRS nalog in navodila od ministrstva za kmetijstvo LRS, da je od pravočasne mobilizacije ljudskih množic odvisen uspeh pregleda. »Mi smo storili vse, kar smo mogli,« pravi okrajni vodja akcije. Poslali pa niso niti okrožnice niti okrajnih aktivistov na teren, da bi KLO-jem pomagali in kontrolirali njih delo. Poslali so jim sicer že ob začetku akcije, t. j. v začetku meseca maja republiški časovni plan, ter so smatrali, da je to dovolj. Poročila iz Tolmina prihajajo neredno, o množičnem pregledu 25. junija t. l. pa sploh poročila niso poslali. Tako neodgovoren odnos okrajnega štaba pa omogoča hrošču, da se še vedno širi. Sklenili so sicer, da bodo prenehali s takim delom, vendar do sedaj ni opaziti nobenih vidnih znakov zboljšanja. Na tak način hrošča ne bodo zatili. Potrebno je, da tudi OLO vodi račun, kdo v okraju vodi tako važno nalogo, ki je življenjske važnosti za okraj Tolmin, deželo semenskega krompirja. V. S.

V nedeljo 9. julija bo zopet množični pregled krompirišč!

Republiški plan predvideva, da bo priložnost množični pregled krompirišč na področju LRS v nedeljo 9. julija 1950. Tem potom opozarjamo vse okrajne štabe, da storijo vse potrebno, da se bo pregled povsod vršil. Ugotovljeno je, da ravno v tem času prihaja iz zemlje prvi letošnji rod koleradskih hroščev. Zato je potrebno temo pregleda posvetiti vso pozornost, ker z vsakim hroščem, ki ga sedaj uničimo, istočasno uničimo tudi ves njegov zarod. — Poročilo o množičnem pregledu je dostaviti ministrstvu za kmetijstvo do 13. julija. — Republiški štab.

le republiške trgovske ustanove niso najbolj pripravljene odstopiti tudi nekaj svojih ljudi za brigado. Še bolj čudno se sliši vse to, če vemo, da so tudi trgovski uslužbenci ostalih podjetij prav tako potrošniki mesta Ljubljane in bi šli prav tako lahko pomagati.

V interesu ljubljanskih potrošnikov je, da se odgovorni ljudje, ki jim je zadostna oskrba ljubljanskega trga službeno naloga, temeljiteje zavzamejo za pravočasno nabavo dovoljnih količin krompirja in sadja. Kot rečeno: ni dovolj izgovor suša in mlačev ter žetev, temveč je treba odstraniti tudi vse subjektivne ovire!

Na Švedskem se je začelo svetovno prvenstvo v jadralnem letalstvu

Oerebro, 7. julija. Včesar ee je začelo na letališču Oerebro na Švedskem svetovno prvenstvo v jadralnem letalstvu. Na tekmovalju sodeluje 11 ekip, in sicer Danska z dvema jadralnima letalom, Finska z dvema jadralnima letalom, Francija s tremi jadralnimi letali, Velika Britanija s štirimi, Holandska z dvema, Norveška z enim jadralnim letalom, Južna Afrika z enim jadralnim letalom, Švedska s petimi, Švica s petimi, ZDA z dvema in Jugoslavija z dvema jadralnima letalom.

Na tekmovalju sodelujejo najboljši jadralci zastopanih držav. Našo državo zastopata Maks Arbeiter in Milan Borisek. Razen izvirnih jadralnih letal, ki jih imata Francija in Švica, ima naše moštvo dve jadralni letali domače proizvodnje, od katerih je zlasti jadralno letalo »Orel II« vzbudilo veliko zanimanje.

Prvi dan tekmovalja je v skupnem plasmanu zavzel peto mesto med 29 jadralci naš tekmovalce Milan Borisek, za katerim ee zastopali svetovni prvaki Šveden Person in Lef ter Švicarja Maurer in Sahkolman. Drugi dan tekmovalja sta naša tekmovalca Max Arbeiter in Milan Borisek dosegla dolženi cilj iz Oerebra do Goetaborga, oddaljen 265 km. Končni rezultati še niso znani; posebno ostra borba je med švicarsko, francosko, švedsko in našo ekipo.

V začetku III. Zveznega letalskega zleta

ŠTIRJE NOVI REKORDI JADRALNIH LETAL

Tekmovalja tretjega zveznega letalskega zleta v Rumi so v polnem razmahu. Meteorološke prilike so zelo ugodne za leto jadralnih letal. Tudi motorni piloti so imeli že izbirna tekmovalja in sicer prelete v pravokotniku 50 X 250 m z utišanim motorjem. Udeleženci zleta so poslali pozdravno brošurko ekipi Letalske zveze Jugoslavije, ki je na mednarodnem tekmovalju na Švedskem.

V sredo je več jadralcev izbralo ugodne termične struje in zato odletelo proti jugu. Znači jadralce — član ekipe Zveznega letalskega jadralnega centra v Vrhu, Božidar Komac in Aleksander Saradić (Hrvatska) sta oba na letalu »Lasta« izvršila spuščanje od Rume do Skoplja, to je na razdalji 85 km. S tem sta oba dosegla rezultat, ki je boljši od dosedanjega državnega rekorda v letu z določenim ciljem. Ker pa je samo Saradić postavil sebi za cilj Skoplje, Komac pa je letel svobodno, je dobil naslov novega državn. rekorderja v tej disciplini. Dosedanji jadralski rekord, ki ga je dosegel z letom od Novega Sada do Zagreba — 301 km — je držal jadralca Maks Arbeiter. Saradić je na ta način dosegel enega izmed pogoev za najvišje jadralnoletalsko priznanje — diamantno značko, oba pa sta dobila zlato značko.

Lepe uspehe sta dosegla tudi jadralca Josip Uzelac (Hrvatska) in Vlado Krivanec (Slovenija), ki sta letela od Rume do Niše, t. j. 245 km. Marija Krmajec se je spustila v okolici Lazareva.

S preletom od Rume do Vučitrna — 255 km — je dosegel Ivo Andrijašević državni rekord v svobodnem letu z vodnim jadralnim letalom. Dan prej je ta jadralni pilot postavil rekord v preletu z vodnim jadralnim letalom z v naprej določenim ciljem, ker je preletel do Vrha, ki je oddaljen od Rume 115 km. Ivo Andrijašević je torej v dveh dneh napravil redek podvig — dosegel je dva nova državna rekorda. Letel

Velik uspeh košarkašev Crvene zvezde v Milanu

V finalu košarkaškega tekmovalja za pokal mesta Milana je Crvena zvezda premagala prvaka Italije »Borlette« s 35:32 (20:13). Crvena zvezda je tako osvojila prvo mesto in prešla v trajno last dragoceni srebrni pokal predsednika milanske občine. Na 25.000 gledalcev je igra Crvena zvezda napravila mnogo boljši vtis kot pa igra profesionalnih ameriških košarkašev ekipe »Harleem«. Tudi trener te profesionalne ekipe je izjavil, da ga je napredek naših košarkašev iznenadil. Med drugim je tudi dejal, da je videl v Evropi že mnogo ekip, od katerih pa ni nobena igrala tako dobro kot Crvena zvezda, katere igra je najbolj sorodna ameriški košarki.

Najboljši motoristi Jugoslavije v Mariboru

Za nedeljsko motociklistično dirko na Tezmem pri Mariboru se je prijavilo izredno veliko vozačev. Šaj je samo za kategorijo 250 ccm 22 prijavilencev. Poleg številne udeležbe bodo pa na tej dirki sodelovali najboljši vozači Jugoslavije — mojstri »dirtrake« vozniki kot so Metz, Radenčič, Kopic, Smrčič, Zemljak, Penzic iz Zagreba, Medved in Prstac iz Varažдина, Spesad in Normido iz Kopra, vozači, kot so trije Mraki, Pangerc, Gorup, Poropat, Vreznik, Jenko, Delorenzo, Bule in drugi iz Slovenije ter vozači CDJA Partizana. Najštevilnejšo udeležbo so prijavili Mariborčani, Ljubljanci in Zagrebčani. Posebno za Maribor je značilno, da bo nastopilo večje število mladih vozačev.

Najhuša borba ee bo vršila v kategoriji 250 in 350, kjer večje število vozačev nastopa na približno enakovrednih strojih in bo prihajala od izraza tehnika vozača. V kategoriji 500 se bosta pa srečala znana rivala tov. Metz in tov. Mrak, v kolikor mu bo zdravnik dovolil nastop. Zanimanja vredna bo vožnja prikolice nad 600 ccm, kjer bo 7 vozačev pomerilo svoje znanje in sposobnosti. Prav tako burna bo handicap vožnja za pravka dirke.

Vso publiko ee vnaprej opozarjamo, da kupi vstopnice v predprijadi pri organizacijah Zveze borcev in da se na samem prostoru pridrivite zadržati disciplinirano in tako prepreči nesreče.

Padalka Cvetka Klančnik

Njen nastop v Smartnem pri Litiji je bil deseti. V nedeljo ob 16.30 je startala na ljubljanskem aerodromu. Nekaj minut kasneje je njen prihod napovedal napovedovalec, ki je povabil šmarsko in ostalo mladino v letalske vrste. Zatem je prijadralo nad tolovadiše letalo, s katerega je odkoskila Cvetka Klančnikova iz višine 600 metrov. Pristala je na naznačenem prostoru. Pogumno dekle, ki je nameščena na okraju Ljubljana-okolica, je bila deležna živahnega priznanja in cvetja. Njen nastop je izval zanimanje za letalstvo in padalstvo zlasti med našo mladino.

Cvetka Klančnikova je skočila nad Smartnem prvič s padalom na svobodno odpiranje. — L. L.

Plananje Mornar premagal Primorje

Na Reki je bilo končano prvo letošnje večje plavalno tekmovalje. Srečali sta se moški ekipi »Mernarja« iz Splita in »Primorja« z Reke. Po švedevnem tekmovalju je zmagal »Mornar« s 33:34 točkam. Drugi dan so tekmovali v štirih plavalnih disciplinah, pri čemer so gosti zmagali v treh. Tehnični rezultati: 200 m prsno: Troinović (Mornar) 2:46,3; 100 m prost: Skanata (Mornar) 5:53 sek.; 400 m prost: Curtini (Primorje) 5:12,2; štafeta 4 X 100 m mešano: »Mornar« 4:32,2.

Drevi bo košarkaška tekma med slovenskim ligasem ENOTNOSTJO in ŽELEZNIČARJEM iz Maribora.

Pričetek glavne tekme ob 21. uri, ob 20. uri pa bodo igrali mladinci. Čisti dobiček gre v korist ljudskega posojila.

S A H

IV. MLADINSKO PRVENSTVO SLOVENIJE

Pred nekaj dnevi se je začel v Piranu turnir za mladinsko prvenstvo Slovenije. Ob otvoritvi je udeležence pozdravil tov. Kermavner Boris, predsednik šahovske zveze za istrsko okrožje, dalje Marjan Zerjal, tajnik Zveze društev za telesno vzgojo za Istro, zastopnik šah. društva v Piranu tov. Plesničar in zastopnik šah. društva v Portorožu prof. Logar.

Na turnirju sodeluje 15 najmočnejših mladincev iz vseh krajev Slovenije, ki so pri zbiranju dobili naslednje številke: 1. Mitja Sila (Novo mesto), 2. Robert Blinc (Ljubljana), 3. Janez Podkrajskec (Ptuj), 4. Milunka (Maribor), 5. Dušan Njegovan (Maribor), 6. Marjan Ribarič (Ljubljana), 7. Cveto Trampuz (Ljubljana), 8. Branko Grossek (Ljubljana), 9. Stefan Prijon (Koper), 10. Vida Vaupešič (Domžale), 11. Mirko Ranašak (Drovoegrad), 12. Vinko Cuderman (Kranj), 13. Edo Roblek (Ljubljana), 14. Milan Horvat (Maribor), 15. Ciril Habič (Idrija).

Turnir se odvijata v Piranu in Portorožu. Piranu, nekaj kol pa bo igrali tudi v Portorožu. Turnir vodi prof. Sila.

(Konec sledi)

